

פרי קודש היולולים

לעילוי נשמת נכדת רבינו הגה"ק זצ"ל מרת **הינדא פולק** ע"ה ב"ר ישראל הירש ז"ל אשת הרה"ח אליעזר ז"ל נלב"ע א' אלול תשכ"ב הרה"ח אליהו ב"ר אשר ישעי' הירש ז"ל חתן הגה"ק ר' בנימין זאב קרויס זצ"ל נלב"ע ב' אלול תשל"ח זוג' ויו"ח נספו בשואה הי"ד תנצב"ה

פרי שופטים תשפ"ג

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל אבדק"ק סאסרעגען

בס"ד, (שנה ב') גליון מס' 76

פרשת שופטים

יש לבחור בדרך הממוצע

שופטים ושטרנים תתן לך בכל שערך וגו' ושפטו את העם משפט צדק. לא תטה משפט

(דברים טז, יח-יט)

לגמרי מענייני עולם הזה בסיגופים ובפרישות מוחלטת, אלא אוכל וישן ועושה שאר ענייני עולם הזה רק לשם קיום הגוף ולבריאותו לעבודת ד'.¹

ובזה אפשר לרמז, דאכן "שופטים ושטרנים תתן לך", לשמור על כל שערי ופתחי הגוף, אך "ושפטו את העם משפט צדק - לא תטה משפט", היינו שלא לצד זה ואף לא לצד זה, אלא ישמור פתחיו בדרך האמצע שהוא משפט צדק.

ודבר זה אפשר לראות וללמוד אצל הנמלה, שאינה דרה לא במדור העליון ולא במדור התחתון אלא באמצעי, וממנה ילמד האדם לעשות כן אף הוא בכל ענייניו. (ח"ב קפג, קפה)

איתא במדרש (דברים רבה ה, ב), "זהו שאמר הכתוב (משלי ו, ו), "לך אל נמלה עצל ראה דרכי וחכם" וגו', מה ראה שלמה ללמד לעצל מן הנמלה. רבנן אמרי, הנמלה הזו שלשה בתים יש לה, ואינה כונסת בעליון מפני הדלף, ולא בתחתון מפני הטינה, אלא באמצעי וכו'".

בשל"ה הק' (פרי' שופטים דרך חיים תוכחת מוסר ד"ה שופטים) כתב לרמז בפסוק "שופטים ושטרנים תתן לך בכל שערך", כי אלו שערי הגוף, העינים, האוזניים, הפה ושאר הפתחים, שיש לשים עליהם שופטים ושטרנים לשומרם, עיי"ש.

והנה ידוע, כי הדרך הנכונה בכל דבר היא ללכת בדרך האמצע, לא לקצה האחד להימשך אחרי תאוות הגוף, ולא לקצה השני לפרוש

בזכות קבלת עול מלכות שמים שלימה באמירת קריאת שמע כדבעי אפשר לזכות לישועה

ואמר אליהם שמע ישראל וגו' מי האיש אשר בנה בית תדש וגו' ומי האיש אשר נטע כרם וגו' ומי האיש אשר ארש אשה וגו' מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו, רמז לשלימות הממון שהאדם מרוויח משדות וכרמים, "ומי האיש אשר ארש אשה" רמז לשלימות הנשמה המכונה בשם אשה כידוע, והיינו שרק מי שיש בידו זכות קריאת שמע כדבעי, שלא אמרה מן השפה ולחוץ, עליו אמרו, "אפילו אין בכך זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם".

(דברים כ, ג-ח)

תעמוד לו זכות מצוה זו להיושע.

ולכן בתחילה פתח הכהן ואמר, שמי שיש לו זכות קריאת שמע כדאי הוא להיושע, אך השטרנים ממשיכים ומבארים להם, "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו", רמז לשלימות הגוף המכונה בית, "ומי האיש אשר נטע כרם" רמז לשלימות הממון שהאדם מרוויח משדות וכרמים, "ומי האיש אשר ארש אשה" רמז לשלימות הנשמה המכונה בשם אשה כידוע, והיינו שרק מי שיש בידו זכות קריאת שמע כדבעי, שלא אמרה מן השפה ולחוץ, עליו אמרו, "אפילו אין בכך זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם".

(ח"ב קפז)

פירש רש"י, "שמע ישראל", אפילו אין בכך זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם".

לכאורה קשה, כי אם די רק בזכות קריאת שמע כדי לזכות לישועה, למה ממשיך הכהן ומחזיר מעורכי המלחמה את מי שבנה בית, נטע כרם, ארש אשה, והירא ורך הלבב, הרי מי הוא שאין לו זכות קריאת שמע.

ונראה לומר, דזכות קריאת שמע אינה על ידי הקריאה והאמירה בפה לבד, אלא כשנותן אל לבו את כל הנאמר בפרשיות קריאת שמע, ומקבל על עצמו עול מלכות שמים ועול מצוות, ושעבוד הלב, את היצר הטוב והיצר הרע, לעבוד את ד' בגופו ובמומו, רק באופן זה

נא להתפלל לרפואת נכדת רבינו הגה"ק זי"ע מרת **אסתר בת מירש** (לייפר) בתוך שאר חולי ישראל

¹ עיי' רמב"ם הל' דעות פ"א ה"א ואילך, ובשמונה פרקים פ"ד.

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"
חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

עשיית פשרה קודם לדין שייכת רק בישראל ולא בעכו"ם
'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך'
(דברים טז, יח)

וכתב המהרש"א (ח"א שם) דהפשרה היא כמחילה, עכ"ל. והיינו
שהתובע מוחל לחבירו מקצת תביעתו, וזו היא הצדקה.

והנה מצינו בגמרא (שם נז.), שהנכרים לאו בני מחילה נינהו, ולכן בן נח
נהרג על פחות משה פרוטה נ- שגול, למ"ד שנהרג על כל שבע מצוות בני נח. ואם
כן, לא שייכא לגבייהו עשיית פשרה.

ומעתה זהו פירוש המדרש, 'שופטים ושוטרים תתן לך', ודרשינן, לך
ולא לעכו"ם, כמובא לעיל. וקשה, הלוא גם הם נצטוו על הדינין. לכן אמר,
זהו שאמר הכתוב 'עושה משפט וצדקה נבחר לה' מזבח', פירוש דעיקר
ה'משפט' הוא הביצוע שנקרא 'צדקה'. ודבר זה אינו נוהג בעכו"ם, כי הם
לאו בני מחילה נינהו.

וקל להבין, ודפח"ח, שפתותיו ידובבו בקבר.

וסיים חתנו הג"ר יוסף לערנער-ליכטנשטיין זצ"ל:

ואמנם בעוונותינו הרבים, רוב ההמון מואסים הן בדין תורה והן בפשרה קרוב
לדין, בועטים בתורה ולומדיה, והאלקים יבקש עלבונם מהם, וישלח לנו גואל צדקנו,
אולי נזכה לראות בבנין ציון וירושלים במהרה בימינו, ו'שלום רב לאוהבי תורתך'.

(מרפא לנפש דף מב ע"ב)

איתא במדרש (דברים רבה ה, ג), 'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך'
וכו', זה שאמר הכתוב (משלי כא ג), 'עושה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח'.
וצריך להבין מה ענין הפסוקים זה לזה.

ושמעתי ממור"ח הרב הגאון [רבינו בנימין וואלף רייכלס] זצ"ל ליישב, עפ"י
דאיתא במדרש ילקוט (שמעוני; תנחומא ה), 'תתן לך' ולא לעכו"ם. וגם זה
צריך ביאור, הלוא דינין נכלל בשבע מצוות שנצטוו בני נח, כדאיתא במסכת
סנהדרין (דף נז.), שבע מצוות נצטוו בני נח, דינין וברכת השם עבודה זרה
וכו' [ובהמשך הגמרא שם, כשם שנצטוו ישראל להושיב בתי דינין בכל פלך ופלך ובכל
עיר ועיר, כך נצטוו בני נח להושיב בתי דינין בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר, עיי"ש].

ותירץ עפ"י דאיתא עוד במסכת סנהדרין (דף ו:), רבי יהושע בן קרחה
אומר, מצוה לבצוע [לעשות פשרה בין בעלי הדינים, קודם שיודקקו לדין], שנאמר
'אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם'. והלא במקום שיש משפט אין שלום,
ובמקום שיש שלום אין משפט. אלא איזהו משפט שיש בו שלום, הוא אומר
זה ביצוע. וכן ברוד הוא אומר 'ויהי דוד עושה משפט וצדקה', והלא כל
מקום שיש משפט אין צדקה, וצדקה אין משפט. אלא איזהו משפט שיש בו
צדקה, הוא אומר זה ביצוע.

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' ישראל כהן הי"ו ולבנו הרה"ג ר' יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"ץ ביהמ"ד שטעפנעסט
לרגל נישואי בנו החתן אברהם מתתיהו ני"ו עב"ג בת הרב ר' יוסף צבי העניג הי"ו
החתונה תתקיים בעז"ה ביום שני ד' אלול באולמי ארמונות פרידמן ב"ב

הרה"ח ר' יהודה גוטר הי"ו, הרה"ח ר' מרדכי פוקס הי"ו

לנישואי הנכד-הבן החתן חיים דוד נ"י עב"ג בת הרה"ח ר' יצחק אייזיק ווייס הי"ו מבני ברק
החתונה בעז"ה ביום שלישי ה' אלול באולמי אחוזת ווגשל בני ברק

הרה"ח ר' ישראל פולק הי"ו ובנו הרה"ח ר' אליעזר והי"ו ובנו הרה"ח ר' חיים הי"ו

לרגל הולדת הנין-הנכד-הבן

יהי רצון שיזכו לרוזת מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם,
ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.